

ordnede Spørgsmaal om Kirkens Tilsyn med Skolen; at der dør kan foretages Forandringer, er meget muligt. Men jeg tænker særlig paa Spørgsmaalet om Religionsundervisningen og om Læreruddannelsen. Man kan længe nok, som det ærede Medlem fra Højrup (Johs. Fog-Petersen) gjorde, tale om Frihed paa dette Omraade — jeg er selv en varm Tilhænger af, at vi kunde komme til friere Forhold ogsaa med Hensyn til Skolen, hvis, vel at mærke, man først har ordnet det Forhold, som er det vigtige, Forholdet for Kirkens Vedkommende. Men saa længe vi har en Statskirke, ordnet som den nu er, hvormed følger, at Kirken har den Daabspraksis, som den nu har, saa længe kan man ikke vente, at man fra kirkelig Side godvilligt opgiver det, som er den nedarvede Skik og Brug, og som hænger sammen med den almindelige Daabspraksis, nemlig den obligatoriske Religionsundervisning i Skolen. Skal der forhandles om dette Spørgsmaal, saa maa der forhandles om Spørgsmaalet om Forholdet mellem Stat og Kirke, det maa jeg her understrege meget stærkt. Derved forklares ogsaa meget let, hvorfor man i den sidste Tid i den kirkelige Presse, f. Eks. i „Kristeligt Dagblad“, har set en stærkt udtalt Ængstelse med Hensyn til denne Skolekommission — man er ganske klar over, at disse Spørgsmaal vil komme op, og at den, hvad enten Synspunkterne overfor Fornelsen er meremoderate eller mere radikale, vil komme til essentielt at berøre Kirken. Jeg pegede under Finanslovbehandlingen paa det betimelige i, at der blev nedsat en Kommission til Behandling af Spørgsmaalet om Forholdet mellem Stat og Kirke. Det blev som bekendt pure afvist af den højtærede Kirkeminister. Jeg er ganske overbevist om, at det snart vil blive klart for mange Mennesker, at Skolekommissionen, hvis den bliver til Virkelighed, vil forudsætte, at der parallelt med dens Arbejde gøres et saadant Arbejde, som Forslaget om Kirkekommissionen gik ud paa.

Dette var det pædagogiske Hensyn, Hensynet til, hvorledes de pædagogiske Tilstande i Øjeblikket er herhjemme. Det forekommer mig, at dette Hensyn gør, at man kan tvivle om, hvorvidt det er betimeligt at gaa til dette store Arbejde netop nu.

Det andet Hensyn skal jeg ganske kort berøre. Det forekommer mig, at man ikke ganske kan se bort fra det i den danske Rigsdag. Spørgsmaalet er dette, om Tidspunktet ogsaa er heldigt valgt under Hensyn til, at vi forhaabentlig staar overfor Virkeliggørelsen af vort nationale Haab. Det var

ganske begrundet, naar det under Finanslovbehandlingen blev udtalt af den højtærede Undervisningsminister, at det var rimeligt, at man opsatte Nedsættelsen af denne Kommission til det Tidspunkt, da Kvindernes Valgret var blevet effektiv, saaledes at ogsaa Kvinderne kunde lade deres Stemmer høre i en saa vigtig Sag som denne, hvor det drejer sig om Børnenes og Ungdommens Opdragelse. Men det synes mig akkurat lige saa betimeligt at lade den Del af vort Folk, der jo upaatvivlelig repræsenterer det bedste af vor nationale Følelse, og hvis Karakterudvipling vi har haft Lejlighed til i saa høj Grad at beundre, være med til Forhandlingerne om en Grundreform i vort Skolevæsen.

Af disse Grunde forekommer det mig, at det vilde være heldigere, om man i Øjeblikket indskrænkede sig til at debattere de forholdsvis begrænsede Reformere, der er absolut nødvendige. Der er jo visse Nødtilstande, som er almindelig anerkendte, og der er Spørgsmaal, hvis Løsning ikke kan opsættes længe. Dette har Undervisningsministeren selv erkendt, idet han har bebudet at ville fremsætte Lovforslag for Eks. om de 8 private Gymnasieskoler i Provinsen og om Mellems- og Realskolerne i Provinsen. Der trænges unægtelig paa disse Omraader til en øjeblikkelig og god Hjælp. Jeg mener ogsaa, at dette gælder de Kostskoler, som den højtærede Undervisningsminister stillede sig i alt Fald i høj Grad kølig overfor. Der er flere andre Spørgsmaal, som jeg mener det er lige saa paatrængende nødvendigt at tage op til snarlig Løsning. Et af disse forekommer Seminarespørgsmaalet mig at være. Jeg kunde ogsaa tænke mig, at der gennem Forslag fra den højtærede Undervisningsminister gjordes en Begyndelse til Løsningen af Ungdomsskolepørgsmaalet, der unægtelig forekommer mig at være et af de vigtigste i hele denne Sammenhæng. Men jeg er paa den anden Side ganske klar over, at netop Ungdomsskolepørgsmaalet herhjemme vil komme til at støde paa mange Vanskeligheder, fordi vi her, saa at sige ved Livets egen Magt, har faaet Højskolen og Højskolesynet paa Ungdommens Opdragelse frem. — Nu blev der sagt af det ærede Medlem fra Højrup, at Højskolen vilde ikke komme til Behandling i Kommissionen. Det forekommer mig unægtelig at være mærkeligt, netop naar man betoner, at Skolekommissionen skal tage det samlede Spørgsmaal om Skolen fra nederst til øverst op, at saa en af de vigtigste Sider af Skolevæsenet, en af de Op-